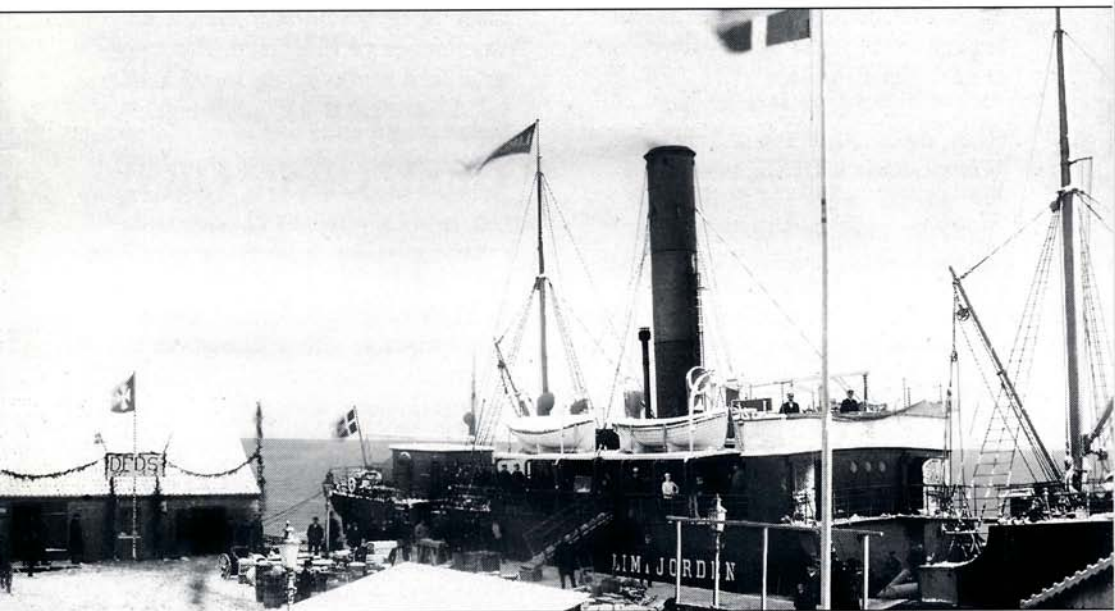

KREJL

LOKALHISTORISK TIDSSKRIFT FOR LØGSTØR OG OMEGN
14. ÅRGANG NR. 4 APRIL 1995

INDHOLD:

Kommentar	s.50
Blånelse. Af H.Møller Rasmussen	s.51
DFDS "Limfjorden". Af Bent Mikkelsen	s.56
Befrielse i Løgstør	s.61

KREJL udkommer med 4 numre om året, ca september – november
februar og april. Omfang 16 sider pr. nummer.

Redaktion: N.H.Lindhard

Ekspedition: Balles boghandel, Østerbrogade, 9670 Løgstør.

Postgiro: 150 4746

Årsabonnement: 55 kr.

ISSN 0107-6701 Tryk: Løgstør Bogtrykkeri.

KÆRE LÆSER!

Så er KREJL nået til vejs ende med årgang nr. 14 og vi synes selv, at det er gået ganske godt.

Hans Møller Rasmussen, hvis bog "Trappestenen" KREJL udsendte i fjor, har skrevet et par historier til, og den første kommer i dette nr. Den hedder blånelse. Senere vil der følge flere.

DFDS "Limfjorden" har også fået sin beskrivelse, for selv om den ikke havde hjemme i Løgstør, kom den så ofte, at mange havde den fornemmel-
se.

Vi vil også være med til at mindes 50-året for befrielsen med nogle korte noter og en del billeder. Skulle der være nogen på billederne, hvor navnene ikke er nævnt, og som I kender, vil vi være glade for oplysninger.

OBS! OBS! OBS!

Postvæsenet har anmeldt en portoforhøjelse for vores slags forsendelser, så vi bliver nødt til at forhøje abonnementsprisen med fem kroner, så den når op på 60 kr. fra næste årgang. Vi beklager!

OBS! OBS! OBS!

FORSIDEBILLEDET viser ruteskibet "Limfjorden" ved dampskibsbroen i Løgstør den 11. december 1906, da DFDS fejrede sit 40-års jubilæum. Pakhuset er smykket med granguirlander.

BLÅNELSE

AF HANS MØLLER RASMUSSEN

"Hans, spring lige ind til Klinkvort og hent et kvart pund kaffe og en pose blånelse" sagde min mor. "Må jeg putte blånelse i vandet, mor?" spurgte jeg interesseret – uden ellers at flytte på mig.

"Det bestemmer fru Pedersen, skynd dig nu, for jeg skal over i vaskehuset til hende, det er snart kaffetid. Her er penge". Jeg skyndte mig.

At skynde sig betød at løbe ned bag i vores lille have, kravle op på muren ind til Klinkvorts store gård, hoppe ned på bølgebliktaget af pissoiret med spanden, det skramlede så herligt – derefter ned på Klinkvorts brændestabel og ned i gården.

Klinkvort havde nemlig en bagindgang til sin butik, og det var sjovere at gå den vej end at lunte ud gennem smøgen og lige ind i butikken ad fordøren. Med lidt held var fru Klinkvort i sit store køkken, og kunne finde på at vinke mig ind og give mig en småkage. Men denne gang lykkedes det dog ikke, selv om jeg sørgede for også at tage turen op på Klinkvorts skraldespand og med et hop ned på den anden side. Sådan et låg gav nemlig også lyd.

Købmand Klinkvort var lige færdig med at ekspedere en fremmed dame. Efter at have skrevet i hendes lille sorte bog. Efter et høfligt "FAR-vel!" og

døren derpå havde lukket sig efter hende, og klokken sagt PLING!, vendte købmand Klinkvort sig til mig, mens han trak sit lommeørklæde op og pudse sine fine, guldindfattede briller. "Nå, og hvad skal du så ha', Hansemand?"

Jeg fremførte mit ærinde, og han sagde, "Nå, jeg kunne også godt se, at din far fyrede op i vaskehuset i morges, det røg op af skorstenen". Han byttede rundt på lodderne på vægten, vejede kaffebønnerne af og gik med posen i hånden omkring enden af disken over til kaffemøllen, som stod op ad væggen ind til vores smøge. Der drejede han et håndtag på igangsætterten hen over nogle metalknapper, så motoren stort gnistrende og hvinende gik i gang, og møllen løb rundt. Mens den kørte med en knasende lyd, rakte han op og tog en pose blånelse på hylden under loftet og rakte mig den. Blånelseren var en fast presset klump i en lille bitte, hvid lærredspose. Jeg vidste af erfaring, at den desværre ikke egnede sig til at ha' lerkugler i, når blånelseren var brugt.

Jeg betalte for kaffen og blånelseren, fik

penge tilbage, og vendte mig for at løbe ud af bagdøren. Klinkvort, som udmærket kendte mine snørklede veje, råbte efter mig: "Næh, hov, Hans, du må hellere gå ad fordøren, det er kortere...!"

Ærgerligt også. Pissoirtaget var meget sjovere.

Inde i køkkenet havde min mor vand i kedlen over gassen til kaffe, og kaffekanden stod klar med kaffeosen. Hun målte kaffen op fra posen med en teske, hældte resten i kaffedåsen og stillede den op på køkkenhylden. Der var en fin dame udenpå kaffedåsen – med bredskygget hat og blomster i favnen. Jeg syntes at damen på dåsen lignede min mor lidt.

Med to par kopper på en bakke, et par stykker sigtebrød med margarine og ost på en tallerken, og mig bagefter med blånelsen, gik vi sammen over til vores vaskehus, hvor fru Pedersen, vaskekonen, var i fuld gang med vores stor-

vaske.

Hun strøg håret fra panden med sin bare arm, tørrede de våde hænder og satte sig på vaskebænken. Mens jeg var i færd med at kigge på ilden under grue-kedlen, skænkede min mor kaffe i begge kopper. Den var varm, og derfor hældte fru Pedersen først fløde i, rørte rundt, og tømte derpå kaffekoppen ud i den brede underkop.

Så kunne hun drikke den sammen med en sukkerknald, som hun tog i munden

og li'som sugede kaffen igennem. Hun holdt på en flot måde, syntes jeg, underk o p p e n balancerende på sine fem strakte fingre. Jeg kiggede lidt misundeligt på, for jeg vidste godt, at jeg ikke måtte hælde min mælk i underkoppen, når jeg fik morgenmads- eller

Bagsiden af Klinkvorts hus. Butikken var ude til venstre.

eftermiddagsmælk – en sjælden gang kakao, oftest dog med vand og ikke mælk. Og det der med at suge gennem en sukkerknald, havde jeg også prøvet. Men det fik min mor desværre øje på.

Eller rettere, hun hørte det....

Min mor nægtede mig strengt at drikke af min underkop, og det hjalp ikke noget, hvor meget jeg så end påpegede, at "Det gør fru Pedersen altid!"

Men jeg måtte godt få lov at putte blånelse i skyllevandet til det hvide vasketøj. Fru Pedersen var nemlig en rar dame. Dog ikke før tøjet var klar til skylning. Det skulle nemlig først en tur i vaskemaskinen. Deri blev varmt vand øst op fra gruekedlen med en strippe, en lille tønde af træ med et håndtag i den ene side. Derpå kom en håndfuld soda i, og et par store håndfulde sæbspåner bagefter og skvulpet rundt. Man vippede bare vaskemaskinen ved hjælp af håndtagene. Så lød det indeni ligesom bølgebrus ved stranden.

De to trælåger oven i vaskemaskinen blev lukket op, det våde tøj taget op fra baljen med det kolde vand, hvor det var lagt i blød fra i går, og lagt i vaskema-

skinen efter at være vredet lidt med hænderne. Så blev lågerne lukket, klinken sat for, og min mor sagde, "Så Hans, kan du så hjælpe fru Pedersen med at trække vaskemaskinen".

Jeg tog fat i et af de opad strittende træhåndtag, og vuggede den halvrunde beholder af træ og blik frem og tilbage, så tøjet i sæbevandet skvulpede kraftigt inden i. Det var måske nok lidt tungt, men ikke værre, end at jeg kunne klare det, og fru Pedersen sagde flere gange beundrende "Hvor er du stor og stærk, Hansemand!"

Inde i butikken. Klinkvorts svigerinde vejer af.

Og det lykkedes hende trods alt at narre mig til at trække vaskemaskinen - hver gang! Min lillebror ansås nemlig for at være for lille til det, og mine storesøstre var vel i reglen på arbejde på det tidspunkt, min søster Tove hos boghandler

Kjeldsen i Hovedgaden, min søster Anna-Grete hos "Sørensen i Tricot" på hjørnet af Hovedgaden og Skolegade.

Men bagefter, når det hvide vasketøj

var taget op af sæbevandet med en stok og lagt i en stor balje vand til første skylning, skulle blånelsen puttes i det sidste hold skyllevand.

Jeg undrede mig tit over, at tøjet blev hvidt, når det blev blåt. Men det gjorde det, sagde min mor altså. Nu kom det sjove. Jeg tog den lille pose med en fast presset klump af blånelse inden i, smøgede skjortærmet godt op, næsten til skulderen, og så trak jeg i store sving den lille pose gennem vandet, hvor der hurtigt begyndte at trække lange, blå striber og ringe efter min hånd med posen. Jeg kunne også mærke, at posen hurtigt blev blød og mindre og mindre, så efter en ti-femten store sving var det kolde vand himmelblåt – og posen tom. Det var meget

spændende, men den slatne pose så ikke ud af meget mere.

Min rolle i storvaskedagen var dog ikke spillet til enden endnu, for vridemaskinen skulle også trækkes. Det var i reglen på et tidspunkt, hvor jeg nok var mere opsat på protester, men min mor var forlængst gået med kaffekanden og jeg turde ikke sige nej til fru Pedersen.

Vridemaskinen var skruet fast på baljen med det blå vand, og ét for ét tog vaskekonen det våde tøj op, og klemte en flig ind mellem de to hvide gummiruller på vridemaskinen, som jeg trak med begge hænder på håndsvinget. Det vredne tøj, som nu ikke dryppede, blev ét for ét lagt i en kurv.

Klinkvort havde øldepot i baghuset. Her er bilen, model 1921, klar til at køre ud til Grønnegade på vej til byens 25 købmænd.

Bagefter skulle det ud at hænge på tørresnorene, som var spændt ud mellem kroge i vaskehuset og i vores hus i muren foran soveværelset. Vasketøjet var tungt, så der blev stillet vaskestænger, nogen lange nogen med et hak savet i den ene ende, op til støtte for tøjsnoren, så de store lagner og dynebetræk ikke hængte ned på jorden og blev snavsede igen.

De skulle være ordentlig rene, for det varede mindst en måned, før vaskekoenen kom igen, sagde min mor.

Men leg i gården var ikke velset på vaskedage. Jeg blev i reglen forvist derfra, bortset naturligvis fra, når jeg skulle på WC. Det kunne jeg ikke rigtig forstå. Men jeg syntes på den anden side, at det var sjovt og mærkeligt at stryge med hovedet forrest ind mellem de fugtige, duftende lagner.

Og jeg havde jo da også hjulpet til ved storvasken....

Odense i april 1995
Hans Møller Rasmussen.

Kommentar, som egentlig er unødvendig for sammenhængen:

Min lille historie om blånelsen, d.v.s. en hårdt sammenpresset klump ultramarinblåt, som jeg som antydet dengang var meget fascineret af, udspiller sig, så vidt jeg kan regne ud, i 1933 eller -34.

Jeg er endnu ikke gammel nok til at være i skole på det tidspunkt af dagen,

da vaskemaskinen skal "vugges", men stor nok til at klare det. Min lillebror er for lille til at nå op til håndtagene, og ikke tung nok.

Mine to storesøstre er begge på arbejde, Tove hos boghandler Kjeldsen i Hovedgaden, lige over for Aistrup, og Anna-Grete hos "Sørensen i Tricot" på hjørnet af Hovedgaden og Skolegade, overfor købmand Simonsen og 50-øres Bazaren med sparekassen på det modsatte hjørne. Den flotte bygning står heldigvis endnu, har jeg set.

Alt i alt må jeg selvfølgelig have været godt 6 år gammel, bl.a. fordi jeg ikke er i skole, ikke ret længe om dagen da, og jeg er født i marts 1927. Løgstør havde jævnstrøm på den tid, derfor blev købmand Klinkvorts kaffemølle trukket af en jævnstrømsmotor, som kun kunne startes langsomt med en "igang sætter", et ord, som jeg havde lært af min far. Den sad på væggen ved siden af kaffemøllen. Og motoren nedenunder den havde kul. De kunne gnistre flot, når de var slidte. Så kunne naboerne, d.v.s. også vi, høre det som en knasen i radioen, når man hørte "præstens radioavis" efter aftensmaden.

Købmand Klinkvort holdt nemlig åbent til kl. 8 om aftenen, om lørdagen til kl. 10. Søndag formiddag kunne man også købe ind. Jeg tror ikke, at lukkeloven var opfundet den gang.

Jeg blev da også en aften sendt ind til købmand Klinkvort for at hente en ekstra flaske hvidtøl til risengrøden. Da var klokken ca. 7 om aftenen, juleaften.

Her ses »Limfjorden« ved dampskibskojen i Løgstør i et af de første år, som skibet var i drift. Det var inden det blev forlænget i 1913. Træbroen blev taget ned i vinteren 1976/77.

Løgstør Skibe:

DFDS ruteskibet »Limfjorden« - forbindelsen til København

To gange om ugen var DFDS-damperen i Løgstør og bandt købstaden sammen med hovedstaden

Af Bent Mikkelsen

Ikke et Løgstør-skib i almindelig forstand (det vil sige, at skibet har hjemsted i Løgstør), men alligevel et markant indslag i byens maritime liv i halvdelen af dette århundrede! Sådan kan beskrivelsen af "Løgstør-skibet" »Limfjorden« også lyde. Skibet er DFDS-ruteskibet, der blev det sid-

ste i en række ruteskibe, der anløb Løgstør på rejser til og fra København. »Limfjorden« kom i drift i 1904 og sejlede - med forskellige afbrydelser - på ruten til Limfjorden indtil 1950, da skibet blev lagt op i København. To år senere blev det solgt til ophugning i Belgien.

Sådan så »Limfjordene«, da skibet blev afleveret fra Helsingør Jernskibsværft og Maskinbyggeri i 1903. Skibet var blot eet i en række søsterskibe, der blev bygget til kombinationen af transport af gods og passagerer på de danske indenrigsruter. Flere af skibene havde navne efter landsdele, som netop »Limfjorden« og f.eks. »Sønderjylland«. Sidstnævnte er sågar blevet fotograferet langs kajen i Løgstør, da skibet afleste »Limfjorden« - det faste skib.

Nybygning

Væksten i samhandelen i Danmark fik i 1903 "det nationale rederi" DFDS, der er forkortelsen for Det Forenede Dampskibs Selskab A/S, til at bestille et nyt skib til Limfjords-sejladsen. Kontrakten gik til Helsingør Jernskibs & Maskinbyggeri, der 21. juni 1904 kunne søsætte skibet, der fik navnet »Limfjorden«. I øvrigt det andet under DFDS-kontorflaget med malteserkorset. Første »Limfjorden« blev solgt til Archangelsk i Rusland i marts 1904. Dette skib var bygget i 1881 i Renfrew i Skotland.

Den nye »Limfjorden« var færdig fra værftet i Helsingør 12. august 1904, og blev samme dag afleveret. Få dage senere blev skibet indsat i farten på fjorden. »Limfjorden« var nogenlunde samme størrelse som forgængerne, men langt mere moderne. Nybygningen havde et tre-cylindret triple dampmaskineri på 600 hk. Det gav en servicefart på 10 knob. Skibets øvrige ho-

vedmål var 164 fod lang, 25,9 fod bred og dybgang 10,6 fod. Tonnagen var 397 brt., 317 tdw.

Kombination

»Limfjorden« var et kombinations-skib, der kunne betjene alle former for transport. Det vil sige både et passagerskib og et fragtskib til almindelig last. På passagersiden var der plads til 16 personer på 1. klasse, og 100 personer på 3. klasse. Der fandtes ingen 2. klasse på skibet. Og der kunne tages knap 300 tons last om bord. Passager-apteringen var placeret helt ude agter - dog var 1. klasse kahytterne i midtskibshuset sammen med kabysen og officersapteringen. Skibets mandskab boede forude under bakken. »Limfjorden« havde fra starten hjemsted i Thisted, hvor skibet vendte på rejserne fra København. Det skiftede nogle gange i skibets karriere. I 1927 blev hjemsted Aalborg, mens det 15. april 1941

blev i Kolding, da skibet skiftede sejlområ-
det. i august 1942 var det igen Thisted,
mens det i 1946 blev Randers.
Det nye skib kostede 238.019,00 kr.

Isvinter

»Limfjorden« kom til at opleve et par alvorlige isvintre på Limfjorden. Det betød dog ikke alverden, da skibet i starten var en god isbryder, og var i øvrigt til stor hjælp for de andre skibe på fjorden. De var meget mindre og havde betydelig mindre maskinkraft end det store dampskib, der så gav en hånd med, når der var behov.

Egenskaberne som isbryder blev dog forringet noget, da skibet i 1913 blev forlænget på byggeværftet i Helsingør.

»Limfjorden« kom til værftet 25. september 1913 og var klar igen 5. december 1913. Da var skibet blev forlænget med et ekstra

lastrum mellem styrehuset og maskinrummet. Skibets længde blev øget til 198,3 fod, mens passagerantallet blev øget til 24 personer på 1. klasse og 126 på 3. klasse.

Rundture

»Limfjorden« sejlede fast på ruten fra København (Kvæsthusbroen) til Aalborg og videre til en række havne i den vestlige Limfjord. Der blev sejlet en ugentlig rundtur med anløb af Aalborg (bl.a. gods til fjordhavnene), Løgstør, Nykøbing Mors, Struer og Thisted. Derfra retur til Løgstør og videre til Aalborg og København.

Sejladsen til og fra Løgstør skete i begyndelsen af ugen, da skibet kom fra København (ofte tirsdag morgen). Returrejserne skete lørdag/søndag. Skibet afsejlede fra søndag formiddag til Aalborg - og var i øvrigt brugt som rutebåd til Aalborg - og

Sådan så »Limfjorden« ud i langt de fleste af de år, da skibet sejlede mellem København og Limfjorden incl. Løgstør. Skibet blev i 1913 forlænget af byggeværftet, der indbyggede en sektion med lastrum mellem brohuset og skorstenen med maskinrummet under dæk. Billedet her er taget af Arnold Hagstrup under et anløb af Struer, der var skibets sidste station i fjorden. Det anløb desuden Nykøbing Mors, Thisted og Løgstør

straks videre til København. Der var skibet inde og vende mandag fra morgenstunden til sent om eftermiddagen. Ruteskibet var i nogenlunde fast fart i 36 år på Limfjorden - en høj alder for et skib i dag, men mere almindelige i perioden før 2. Verdenskrig.

Andre ruter

»Limfjorden« blev i ny og næ afløst af andre DFDS-ruteskibe på fjorden. Det var bl.a. søsterskibene (ikke forlængede) »Horsens« og »Ydun«, mens andre skibe også har været i fart på Løgstør.

»Limfjorden« var også på andre ruter. Det gælder bl.a. i sommeren 1906, da det fik flere rejser på ruten fra Göteborg i Sverige via København til Stettin i Preussen.

Sejladsen var nogenlunde normalt frem til 2. Verdenskrigs udbrud i 1939 og krigstil-

standen efter besættelsen i 1940. »Limfjorden« blev da flyttet til ruten fra København til Odense og Samsø på skift med ture på København-Kolding-Haderslev-Aabenraa-Sønderborg ruten og korte ture fra Aalborg til Limfjorden.

Mindre sejlds

Krigen betød - i mellem alle mulige andre omlægninger - også ændringer i rutesejladsen på Limfjorden. Det var faren for minesprængning, og en væsentlig nedgang i godsmængden, der gav anledning til et skift til mindre skibe og skibe af træ. Allerede i 1940 blev den nybyggede galease »Jens Juhl«, der blev bygget i Nykøbing Mors, taget ind på charter for at betjene Den vestlige Limfjord. Senere i 1943 blev coasteren »Sundet I«, der senere fik navnet »Bogø«, indsat på Limfjorden. Helt præcis

Her ses »Limfjorden« lige inden det hele var slut i begyndelsen af 1950'erne. De seneste år var skibet beskæftiget med sejllads mellem Polen og Sverige med anløb af København. Det var også omkring Løgstør, da der blev solgt levende heste til Polen i 1948. De blev sejlet ned af "Løgstør-skibet".

2. februar 1943 blev »Sundet I« sat i fart ud af Aalborg til Løgstør, Struer, Nykøbing Mors, Løgstør og Aalborg. Skibet blev 11. december 1943 (på selskabets fødselsdag) overtaget af DFDS for 150.000 kr. og fik navnet »Bogø«. Skibet betjente Limfjorden indtil 5. marts 1943, da det kom til at sejle på Sydfyn. »Limfjorden« blev under krigen ført af kaptajn H. P. Nielsen, der i en netop udkommet bog fortæller om de svære år med skibet. Det lå oplagt i perioder, og var i foråret 1945 slet ikke i drift, da der ikke kunne skaffes kul til sejladsen. Skibet lå indtil maj 1945, da det igen kom i fart.

Svanesang

Ruteskibet »Limfjorden« kom efter 2. Verdenskrig til at føre en mere omflakkende tilværelse end før krigen. I årene frem til 1950 sejlede skibet sporadisk på fjorden samtidig med sejlads på København-Randers, København-Gdynia/Gdansk, København-Randers-Hadsund-Hobro, København-Odense.

Det blev konsekvensen, da andre samfærdselsmidler var blev mere attraktive. Bedre tog, flere personbiler og langt bedre rutebiler. Derfor begyndte DFDS på den udvikling som endte i 1971, da den sidste indenrigsrute blev lukket. Det var i øvrigt ruten fra Aalborg til København. DFDS opgav randområder og satsede på de større byer som f.eks. Aalborg, der i 1950 fik de nybyggede ruteskibe »Jens Bang« og »H. P. Prior«.

Den vestlige del af Limfjorden blev dog fortsat betjent med galeaserne »Jens Juhl« og senere »Søren Larsen«, der sejlede gods til og fra København. »Limfjorden« kom dog fortsat på fjorden. Det var bl.a. for at sejle en stor eksport af levende heste fra Løgstør til Gdansk i Polen.

Slut

Ruteskibet »Limfjorden« sidste sejlads var på to udenrigsruter. Der var fra København til Oslo og Drammen, og fra København til Frederikshavn og Göteborg. Sidste gang

skibet var i drift var 18. juni 1950 - da var skibet 46 år gammelt. »Limfjorden« kom da til København fra Göteborg efter en rundtur til Frederikshavn. Skibet blev lagt op i Gasværkshavnen i København. Der lå allerede en del gamle DFDS-dampere i venten på salg til drift eller ophugning.

Bugsering

»Limfjorden« blev solgt 6. marts 1952 - efter 15 måneders oplægning - til ophugning. I øvrigt sammen med søsterskibet »Sønderjylland« - som også havde været i Løgstør. Begge skibet blev købt af Gebr. de Pauw i Boom i Belgien for ophugning for en samlet pris af 23.000 engelske pund. Belgierne hentede skibene seks dage senere (12. marts) med bugserbåden »Carl«, der slæbte skibene til Antwerpen i Belgien. Der begyndte arbejdet i april 1952.

**Det forenede
Dampskibsselskab.**

Kjøbenhavn—Limfjordsstationerne.

„Limfjorden“

fra Kjøbenhavn til Nørre-Sundby og Aalborg Fredag Eft. Kl. 3,
fra Aalborg til Aggersund, Løgstør, Fæggesund og Thisted Lørdag Form. Kl. 10¹/₂,
(fra Løgstør omtr. Kl. 1¹/₂ Eftm.)
fra Thisted til Tambøhus, Struer og Lemvig Søndag Morg. Kl. 5,
fra Lemvig til Tambøhus, Doverodde og Thisted Mandag Eft. Kl. 9,
fra Thisted til Løgstør Tirsdag Morg. Kl. 7,
fra Løgstør Kl. 10¹/₂ til Aalborg og N.-Sundby (i Forb. med „Gimbria“ til København),
fra Nørre-Sundby til København Kl. 5 Eftm.

BEFRIELSE

I LØGSTØR OG OMEGN

Hele landet fejrer 50-året for Danmarks befrielse, og KREJL vil også bidrage med lidt tekst og flere billeder, hvoraf nogle ikke har været offentliggjort før.

I kommunen er der fem mindesmærker for begivenheder under besættelsen:

1. Den kendte obelisk foran politistationen med indskrift: Ove Andersen 1920-44. Du var blandt dem der gik i Strid fra Kampens allerførste tid- De tog dig men dit ranke Sind- fik Fjenden aldrig fanget ind. Rejst i Aaret 1946.

2. Gravsten på Løgstør kirkegård over fire engelske flyvere: Henry Wigley-Norman Clarke-Fred Mahoney-Eric Edw. Gray. Desuden fire marmorsten fra RAF.

3. Granitsten på vejen mellem Brøndum og Næsborg: Pilot i USAF 2nd LT Robert J. Kenning faldt her 5.1.1944. Vi satte denne sten-som røst ved alfarvej-at her er faldet en-for Danmark og for dig. Rejst af egnens folk 1955.

4. På stranden ved Aggersund: En granitsten med bronzeplade: John Christmas Møller stod den 30.april 1942, fra dette sted ombord på motorgaleasen "Argo" på vej mod England..Skibet er afbildet på pladen. Rejst i 50-året 1992.

5. Ranum seminarium: Mindeplade over sem. elever, der mistede livet under krigen. Navne: Svend Otto Nielsen, Lauritz Moustgaard Poulsen, Knud Nørlem Andersen,

Chr. Steffensen Hansen, Ulla Larsen. Den sidstnævnte blev tilsyneladende skudt ved en tilfældighed.

Den 5. maj om morgenen blev frihedskæmperne samlet på politistationen for at kunne holde orden indtil de normale myndigheder fungerede igen.

Poul Andersson, der var skræddersvend hos Anker Haldrup i Ranum, fotograferede afrejsen fra Ranum. Billederne har lidt skade i mellemtiden, men bogtrykkeren har fået et brugbart resultat ud af dem.

Vi er på vej til politistationen i Løgstør, hvor vi havde fået besked på at møde.

Der var ikke så mange køretøjer til rådighed, så man sad tæt.

I Løgstør sad bykomiteen og organiserede arbejdet. Det varede hele natten, og lige før kl.8 var planerne klar. Der skulle bevogtning til elektricitetsværk, gasværk, flygtningelejre, tyske kaserner og anlæg, o.s.v., så der blev god brug for de ca. 200 mand, der var opmarcheret i gården. Den såkaldte "morder-

bande" var klar med biler og lister over farlige nazister, der skulle arresteres.

Afgang!

Den 8. maj var der stort møde i Løgstør. "Vesthimmerlands Socialdemokrat" skrev bl.a.: "Folke- og Fredsmøde i Løgstør. 2000 mennesker deltog i arrangementet. Tirsdag eftermiddag blev der i Løgstør arrangeret et stort folke- og fredsmøde. Mødet var henlagt til festpladsen i "Christiansminde", og allerede lang tid før festens begyndelse begyndte byens beboere at strømme op til skoven, der på denne skønne majdag dannede en smuk ramme om festen. Denne var arrangeret af en kreds af byens borgere og fik et smukt forløb med vekslende sang og tale.

Ved 4-tiden afmarcherede medlemmer af modstandsbevægelsen, de så populære frihedskæmpere, fra politistationen gennem byen til festpladsen. Ved ankomsten til pladsen hilstes hele styrken med stormende bifald, og efter opstilling om talerstolen udløstes et trefoldigt leve for frihedskæmperne.

Fra folkefesten i Løgstør d. 8. maj 1945.

Borgmester Mikkelsen bød den store forsamling, der talte ca. 2000 mennesker, velkommen og talte derefter i smukke og gribende vendinger om kongen og de vanskelige år."

Der var taler af dommer Hintze, af

Skov Andersen for Norge, og frihedskæmperne Niels Hansen, (Høegh Guldberg), Bjerre Christensen, Ranum og Peter Jensen, Løgstør. Høegh Guldberg takkede de husmødre, som havde givet husly og mad og alle andre hjælpere, f.eks.vognmænd og jernbanefolk.

Ranumfolk foran politistationen, bl.a.-sem.lærer Juhl, Niels Aage Bjerre og Niels Bjerre. T.v.Jens Jørgen Kortegaard.

Tre frihedskæmpere med Bjerrehus fra Ranum i midten. Foran politistationen.

De sørgelige rester af den engelske jager, der faldt ned ved Livø 5.marts 1945. I Løgstør havn.

Frihedskæmperne på march gennem Østerbrogade 8. maj.